

Gebed om een geest van soberheid

Geef ons, God, een geest van soberheid die ons leven mag beheersen: dat wij onthecht zijn aan onszelf, ons eigen leven niet willen bezitten, of wegzinken in zelfgenoegzaamheid; ons hart niet isoleren voor anderen of voortdurend bezig zijn met onszelf; dat liefde voor onszelf geen egoïsme wordt en zelfrespect geen arrogantie of hoogmoed.

Geef ons, God, een geest van soberheid die ons laat zien hoe ons leven uit U voortkomt en een gave is; die ons doet geloven dat niemand leeft of sterft voor zichzelf, die ons de hoop geeft dat voor U geen enkel leven voor niets is; die in ons het verlangen oproept naar U, God, aan Wie alles toekomt.

Geef ons, God, een geest van soberheid in onze omgang met elkaar, in alles wat we zeggen en doen, in onze opvoeding van kinderen, in het gebruik van het goed der aarde, in de besteding van ons bezit, in ons dagelijks gedrag, in ons spreken over U.

Geef ons, God, dat wij zo innerlijk onthecht zijn dat wij onszelf onbelemmerd kunnen geven en daardoor gevoed worden in ons verlangen naar U.

INLEIDING

Toen ik een jaar of 11 was kreeg ik met Sinterklaas een legpuzzel. Het was een standsgezicht van Brugge, met veel fraaie gevels in pasteltinten met grijze Belgische kasseien eronder en een strak blauwe lucht erboven. In 1500 stukjes.

Ik heb er heel wat uurtjes over gedaan om de puzzel af te krijgen en het was me niet gelukt als mijn zus me niet af en toe had geholpen.

Het was de eerste én de laatste keer dat ik in mijn leven een legpuzzel gemaakt heb!

Het is niks voor mij.

Ik word helemaal kriegel van die stukjes die zoveel op elkaar lijken en die pas na eindeloos zoeken, schuiven en passen op hun plek vallen.

Over het algemeen ben ik best geduldig - zeker met mensen - maar als het om zulke gedetailleerde klussen gaat, wordt ik al snel onrustig én slordig.

De lezing van vandaag - over een rijke man en de bedelaar Lazarus - is net zo'n puzzelstukje.

Een vrij helder en eenvoudig verhaaltje, denk je in eerste instantie, maar toch valt het niet zomaar in te passen in onze manier van geloven. Het luistert heel nauw om de juiste aansluiting te vinden.

We gaan straks een poging wagen!

Maar voor nu; eerst wat momenten voor stilte en gebed.

OVERWEGING

"Tollenaars en zondaars kwamen Jezus opzoeken om naar hem te luisteren" zo lezen we in Lucas 15 en de schriftgeleerden en farizeeën luisterden mopperend mee.

In hoofdstuk 15 en 16 vertelt Jezus 5 parabels.

De eerste drie gaan over verloren raken en gevonden worden.

Een schaap is verloren en wordt teruggevonden.

Een vrouw verliest een muntstuk en vindt het terug.

Een zoon verbrast het erfdeel van zijn vader, leidt gebrek, raakt verloren maar keert terug en wordt teruggevonden.

De volgende twee gaan over rijkdom en hoe daar mee om te gaan.

Een rentmeester wordt betrapt op wanbeheer en weet nog net zijn eigen hachje te redden, juist door dóór te gaan met wanbeheer en de schuldeisers op papier een deel van hun schuld kwijt te schelden.

Héél slim, zegt Jezus daarvan.

En vandaag lezen we parabel 5:
het verhaal van de Rijke en de arme Lazarus.

Op die manier past het puzzelstukje dus al in een reeks parabels.

In de parabel gaan twee mensen dood.

En ze komen in het hiernamaals.

In onze tijd is lang niet iedereen overtuigd van een leven na de dood.

Oók onder Christenen zijn de meningen er over verdeeld.

Voor sommigen is de dood het einde, voor anderen is er een "verder": een voortbestaan in de gedachten van mensen, in een opgaan in God, er is een weerzien met geliefden, achter de sterren, in een uitgewaaierde eeuwigheid, de boomgrens voorbij...

In ons verhaal is de hemel een plek waar je aan het hart van Abraham mag rusten.

En er is een hel, een plaats van vlammen waar je nooit meer uit komt.

Dat er een hemel bestaat is makkelijker te accepteren dan dat er een hel is.

Hoe letterlijk of symbolisch je hemel en hel moet opvatten is een puzzel waar ieder zelf uit moet zien te komen en vooral ook dat een hemel een beloning is voor een goed leven op aarde en de hel een straf voor een slecht leven op aarde, zoals in deze parabel het geval is.

Lazarus komt in de hemel, de rijke gaat naar de hel.

Maar wat voor goeds heeft de arme Lazarus gedaan om in de hemel te komen? Was hij Godvrezend en bleef hij de Enige prijzen ondanks zijn ongeluk? Misschien, maar of het zo is vertelt het verhaal niet! De arme komt kennelijk in de hemel OMDAT hij arm is.

Ook over de rijke lezen we niet wat voor slechts hij gedaan heeft om eeuwige vlammen te verdienen: feesten en mooie kleren dragen zijn op zich geen zonde. De rijke man komt kennelijk in de hel OMDAT hij rijk is, zo lijkt het.

Er wordt een verklaring gegeven:

"Jij hebt je deel al gehad" zegt Abraham tot de rijke, "maar Lazarus heeft alleen ongeluk gekend."

En dat wordt nu rechtgezet!

Wat kun jij met dit idee dat ieder mens evenveel voorspoed én tegenslag krijgt toebedeeld?

En dat als het portie geluk en ongeluk dat we krijgen toebedeeld in de loop van ons leven uit balans raken, de rekening ná onze dood vereffent wordt?

Ik kan daar niet veel mee; dat puzzelstukje krijg ik niet gelegd.

Pas na aandachtig verder lezen zie je hoe het wel past.

Die rijke man is namelijk een ontzettende hufter!

In het dodenrijk, waar hij hevig gekweld wordt, gaat hij onverminderd door met wat hij altijd gedaan heeft: de ander voor zijn karretje spannen.

De arme Lazarus kan wat hem betreft naar de hel lopen, letterlijk, om hem te bedienen - een paar druppels water moeten verkoeling brengen!

De rijke man toont geen spijt, komt niet tot inzicht, maar zit opgesloten in zijn eigen ego.

De enigen voor wie hij nog wel wat aandacht heeft dat zijn de 5 broers die hij heeft.

Die moeten gewaarschuwd worden dat zij niet eenzelfde ellendige lot treft.

Zo gaat dat immers vaak met de machtigen der aarde:

om hun eigen directe bloedverwanten kunnen ze zich nog wel bekommeren.

Eigen volk eerst, toch?

En zo raakt dit verhaal aan de kern van de goede boodschap van Jezus:

"Bekommer je om je naaste, op de eerst plaats de armen en zwakken!"

Zo past het puzzelstuk precies op z'n plek!

II.

Er zijn wel predikanten die zeggen dat de rijke man staat voor de geestelijk leiders van Israël, de priesterklasse, de Farizeeën, de Schriftgeleerden en de

wetsuitleggers.

Zij droegen purper en fijn linnen, net als de rijke in het verhaal.

Zij waren het die het Jezus zo moeilijk maakten en met wie Hij zo veel problemen had.

De arme bedelaar, Lazarus, staat hier voor de gewone man.

De geestelijk leiders bekommeren zich kennelijk niet om de gewone gelovige;

de honden moeten zijn wonden maar verzorgen: zij steken geen hand uit!

Ze zitten zo halsstarrig vast in hun eigen wetten en regels en hun eigen

zelfgenoegzaamheid dat niets of niemand hen kan raken,

zelfs iemand die uit de dood terugkeert niet.

In de parabel wordt duidelijk dat niet zĳ, maar de armen in de schoot van Abraham thuishoren - wat je kunt lezen als de bron, de kern van het geloof.

Dit houdt ons een spiegel voor.

Hoe belangrijk vinden wij onszelf?

Hoe rotstvast zijn onze overtuigingen?

Is er nog ruimte voor een nieuw licht?

Laten wij ons wél overtuigen door iemand die uit de dood is opgestaan?

Die Iemand, Jezus Christus, roept ons op ond te bekeren tot onze naaste.

- zoals in psalm 146 staat -

"om recht te doen aan de verdrukten,

brood te geven aan hongerigen,

gevangenen te bevrijden,

de ogen van blinden te openen,

de gebogenen op te richten

het recht lief te hebben,

de vreemdelingen te beschermen,

wezen en weduwen te steunen.

Het is een hele puzzel om daar iets van waar te maken in je leven.

Maar laten we het in ieder geval proberen!